

CÁC HÀNH LANG KINH TẾ Ở VIỆT NAM

Economic corridors in Vietnam

NGUYỄN THU PHƯƠNG

Phát triển các hành lang kinh tế là một cách tiếp cận hiện đại để phát triển vùng và liên kết vùng. Bài viết này làm rõ sự hình thành các hành lang kinh tế tại Việt Nam thời gian qua trong chính sách và trên thực tiễn. Dựa trên cơ sở lý luận và các nghiên cứu thực nghiệm, nêu rõ nội hàm các khái niệm hành lang kinh tế, các giai đoạn, cấp độ phát triển, các tiêu chí nhận biết, bài viết đưa ra đánh giá về các hành lang kinh tế được ưu tiên phát triển theo Quy hoạch tổng thể quốc gia thời kỳ 2021 - 2030. Mặc dù một số văn bản của Nhà nước đã nhắc đến tên nhiều hành lang kinh tế quốc gia và địa phương, song thực sự mới chỉ có bốn hành lang Hà Nội - Hải Phòng - Quảng Ninh, Hà Nội - Lào Cai, Mộc Bài - Thành phố Hồ Chí Minh - Biên Hòa - Vũng Tàu, Bắc - Nam hình thành rõ nét, nhưng trong mỗi hành lang này có các giai đoạn với cấp độ phát triển khác nhau giao thông - vận tải - logistics - công nghiệp - đô thị - kinh tế.

Từ khóa: phát triển vùng, liên kết vùng, vận tải, logistics, công nghiệp hóa, đô thị hóa.

Developing economic corridors is a modern approach to regional development and integration. This article clarifies the formation of economic corridors in Vietnam over the last two decades, both in formal and functional perspectives. Based on theoretical foundations and empirical studies that explicitly define the content of economic corridor concepts, development stages, tiers, and identification criteria, the article provides an assessment of the economic corridors prioritized for development under the National Master Plan for the period 2021-2030. Although several State documents have mentioned the names of many formal economic corridors, truly only four corridors: Hanoi - Hai Phong - Quang Ninh, Hanoi - Lao Cai, Moc Bai - Ho Chi Minh City - Bien Hoa - Vung Tau, North - South, have functionally taken shape. However, within each of these corridors, there are distinct segments with varying development tiers across transportation, logistics, industry, urban areas, and the economy.

Keywords: connectivity-based regional development, transport, logistics, industrialization, urbanization.

1. Đặt vấn đề

Phát triển các hành lang kinh tế được xem là một cách tiếp cận hiện đại trong phát triển kinh tế vùng và liên kết vùng - một kiểu chiến lược phát triển dựa vào địa điểm, khai thác tính kinh tế động nhờ quần tụ và hiệu ứng lan tỏa. Những nỗ lực phát triển một Châu Âu “không biên giới” từ đầu những năm 1990 đã tạo ra “các hành lang

Châu Âu (eurocorridor)” như một cách tiếp cận quy hoạch (Priemus và Zonneveld, 2003). Trong bối cảnh phát triển kinh tế Đông Á, “hành lang kinh tế” là một từ khóa xu hướng tương tự như “cảng nước sâu”, “khu kinh tế”... (Ishida và Isono, 2012).

Nguyễn Thu Phương, ThS., Viện Kinh tế Việt Nam và Thế giới.